

Inleiding en samenvatting

Hendrik-Ido-Ambacht

Inleiding

Dit is de laatste begroting van deze collegeperiode. Een periode die zich niet alleen gekenmerkt heeft door de bijna “reguliere” onzekerheden zoals de ontwikkelingen binnen het sociaal domein of op het terrein van de gemeentefinanciën. Maar dit keer werden we ook geconfronteerd met een wereldwijde pandemie waar we bijna de helft van deze collegeperiode mee te maken hebben gehad. En niet alleen wij, maar op de eerste plaats onze inwoners, bedrijven en verenigingen. En terwijl we met de coronacrisis hadden te dealen hebben we ook de (grote) thema’s uit ons coalitieprogramma afgerond. We hebben het preventieplan opgeleverd, het integraal huisvestingsplan (onderwijs), het lokaal actieplan duurzaamheid, een nieuw actieplan lokale economie en de participatienota. Om maar een paar onderwerpen te noemen.

Ook dat is “Gewoon Ambacht”. Passend bij onze bestuursstijl. Actief handelen en doorpakken bij crises die zich onverwacht voordoen, maar ook samen met de kennis en kunde die in onze Ambachtse samenleving aanwezig is, de realisatie van de ambities uit het coalitieprogramma zoveel mogelijk nastreven.

De laatste maanden van deze collegeperiode ronden we de nog openstaande acties uit het coalitieprogramma zoveel als mogelijk verder af en kijken we met een evaluatie terug op de acties uit dit programma.

Corona

Gelukkig is het einde van de coronapandemie in zicht. Het landelijke vaccinatieprogramma heeft daar zeker aan bijgedragen. Langzaam maar zeker worden de landelijk genomen maatregelen versoepeld. Door steunmaatregelen vanuit het Rijk zijn de effecten van corona gedempt. Het Rijk gaat deze steunmaatregelen afbouwen.

Welke gevolgen dit gaat hebben, in het bijzonder voor de inwoners en bedrijven van onze gemeente, is op dit moment nog lastig in te schatten. Wij zullen er echter alles aan doen om onze inwoners en bedrijven te helpen bij het verkrijgen van (nieuw) perspectief. In onze gemeente kijken we immers naar elkaar om. Een belangrijke pijler van de Ambachtse identiteit.

Ontwikkelingen in 2022

Deze meerjarenbegroting valt voor het grootste deel in de nieuwe collegeperiode. Wat dat betreft kunnen wij niet meer doen dan enkel een aantal ontwikkelingen duiden die we op ons af zien komen. Sommige van die ontwikkelingen volgen uit besluitvorming op Europese schaal, zoals de CO2-reductie en privacywetgeving. Weer andere opgaven vloeien voort uit landelijke besluitvorming, zoals het aardgasvrij maken van woningen en de invoering van de Omgevingswet. En sommige ontwikkelingen vinden hun basis in regionaal/lokaal gemaakte keuzes zoals de nieuwe samenwerkingsvorm in de Drechtsteden.

Financiën

De ontwikkelingen binnen het Gemeentefonds zorgen voor onzekerheid. Door een solide beleid is de financiële positie van onze gemeente nu gezond. Onze reservepositie is versterkt en de schuldenpositie tot een aanvaardbaar niveau terug gebracht. Desondanks moeten we, gezien de onzekerheden in het sociaal domein, de dreigende korting in de algemene uitkering en aflopende extra rijksvergoeding jeugd, rekening houden met aanvullende maatregelen om deze mogelijke tegenvallers op te vangen.

Samenvatting

Programma 1 Sociaal, welzijn en educatie

Sociaal domein

Op dit moment worden de laatste voorbereidingen getroffen om de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal per 1 januari 2022, als opvolging op de GR Drechtsteden, in werking te laten treden. In de

GR Sociaal gaan de gemeenten in onze regio op een nieuwe manier samenwerken binnen het sociaal domein. Gemeenten krijgen meer grip doordat de verordeningen rond de Participatiewet en de Wmo 2015 lokaal worden vastgesteld. Bovendien bestaat meer ruimte voor maatwerk waar gemeenten dat wenselijk vinden. Het jaar 2022 zal daarom vooral in het teken staan van het lokaal vaststellen van de verschillende verordeningen. Ook de impact van de afbouw van de corona steunmaatregelen vanuit het Rijk zal in 2022 zichtbaar worden.

Jeugd

De afbouw van de solidariteit in het jeugddomein gaat in 2022 het laatste jaar in. Vanaf 2023 gaan gemeenten alleen nog betalen voor de in hun gemeente gemaakte kosten. Dit vraagt strakkere sturing op de toegang en de aanbieders voor de komende jaren. Vanaf 2022 zijn er nieuwe inkoopsegmenten voor jeugdhulp en kunnen we lokaal invulling geven aan ambulante, veelvoorkomende, specialistische jeugdhulp (Jeugdhulp naar voren), door zelf als gemeente met jeugdhulpaanbieders overeenkomsten aan te gaan. Binnen een aantal segmenten wordt de jeugdhulp anders ingevuld wat betreft duur, inzet en prijs. In de loop van 2022 zullen de effecten van de nieuwe invulling van de jeugdhulp merkbaar worden. Voor Stichting Jeugdteams is dit jaar een lokaal contract afgesloten dat op 1 januari 2022 ingaat.

Preventieplan

In deze collegeperiode is het meerjarige Preventieplan sociaal domein 2020-2024 opgesteld, dat sinds eind 2020 stapsgewijs wordt geïmplementeerd. Het vormt een beleidsmatige rode draad die ook in 2022 voortgezet wordt. Doel van het Preventieplan is om gezamenlijk met het maatschappelijke middenveld en inwoners in te zetten op preventie en vroegsignalering om zo onze inwoners zoveel mogelijk zelfstandig en volwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. We willen voorkomen dat kleine hulpvragen uitgroeien tot omvangrijke problemen en zo hulp en ondersteuning betaalbaar houden. Eind 2021 wordt een eerste evaluatie aan de raad aangeboden evenals een voorstel welke maatregelen uit het preventieplan in 2022 worden uitgevoerd.

Programma 2, Ruimtelijke ordening, economie en wonen

Hoewel de invoering van de Omgevingswet op zich laat wachten en is uitgesteld tot in ieder geval medio 2022, blijven de voorbereidingen inzet van ons vragen. We gaan verder met het ingezette traject van de omgevingsvisie en stellen deze in 2022 vast. Ook starten we de voorbereidingen voor het omgevingsplan. De aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet moet in 2022 zijn afgerond. Op het gebied van energie hebben we eerder mooie stappen gezet met het vaststellen van de warmtetransitievizie en de regionale energiestrategie. We gaan aan de slag met uitvoering en het vastleggen van de plannen in lokaal beleid.

Ook in 2022 gaan we verder met de ontwikkeling van een aantal mooie locaties in onze gemeente: we hopen eind 2022 de gebouwen en de inrichting van het Waterbusplein gereed te hebben; gaan verder met de ontwikkeling van bedrijfspanden op de Ambachtsezoom en met de ontwikkelingen in het centrumgebied.

Programma 3, Buitenruimte

Openbaar Groen

De groene openbare ruimte vervult een centrale rol in Hendrik-Ido-Ambacht. Het groen heeft een positieve invloed op de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners. Wij vinden het belangrijk dat ons dorp schoon, veilig en aantrekkelijk is om in te verblijven. Inwoners, bedrijven en gemeente leveren daaraan elk een bijdrage. Daarom is voor 2022 incidenteel geld beschikbaar voor onderhoud en renovatie. Duurzaamheid is daarbij een belangrijk principe. Of het nu gaat om de inrichting en onderhoud van ons groen, afvalscheiding of mobiliteit. We zoeken steeds naar de optimale balans tussen mens, economie en milieu.

Afval

In 2019 heeft de raad het Grondstoffenbeleidsplan 2019-2023 vastgesteld. Inmiddels zijn (bijna) alle maatregelen uit het plan uitgevoerd. De maatregelen hebben alleen beperkt effect gehad op het verlagen van de kosten en het verhogen van het milieurendement. Het onderzoeken van de mogelijkheden van invoering van het recycletarief, waarbij we inwoners met een financiële prikkel stimuleren hun afval te scheiden, is ook een onderdeel van het Grondstoffenbeleidsplan. In 2021 is dit onderzoek uitgevoerd en zijn er verschillende scenario's voor invoering uitgewerkt. Hierbij zijn we uitgegaan van het optimaliseren van het huidige systeem. Dit voorstel wordt in december aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Bij vaststelling door de raad, start in 2022 de implementatie om het recycletarief op zijn vroegst in 2023 in te kunnen laten gaan.

Mobiliteit en verkeersveiligheid

In 2021 hebben we met inbreng van onze inwoners, belangenpartijen en experts het Mobiliteitsplan 2021-2030 opgesteld. In het Mobiliteitsplan hebben we vastgelegd waar we de komende 10 jaar aan gaan werken. In 2022 starten we met het uitvoeren van de acties en het nemen van maatregelen uit het Mobiliteitsplan. Speciale aandacht hebben we voor de verkeersveiligheid op de Laan van Welhorst. In 2021 hebben we een uitgebreid onderzoek uitgevoerd en voorstellen uitgewerkt hoe we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren. Wanneer de raad een principebesluit neemt over deze voorstellen, starten we in 2022 met verdere uitwerking van de plannen.

Fietsenstalling winkelcentrum De Schoof

Na de zomervakantie 2021 vindt een overleg met alle betrokken partijen plaats om te komen tot een door alle partijen gedragen eensluidend plan. Dit plan krijgt de raad in november 2021 bij de begrotingsbehandeling aangeboden. De uitvoering volgt in 2022.

Programma 4, Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen

Dienstverlening

Door corona is de digitale dienstverlening op punten sneller verlopen en corona heeft het belang om te deel te nemen aan nieuwe ontwikkelingen onderstreept. De aandacht hiervoor blijft dan ook onverminderd. De persoonlijke benadering is zo mogelijk nog belangrijker en blijft ook dit jaar een belangrijk speerpunt. Door continue klanttevredenheidsmetingen houden we de vinger aan de pols en zorgen we ervoor dat onze dienstverlening op hoog niveau blijft.

Veiligheid

Na afronding van ons vierde meerjarig beleidsplan integrale veiligheid in 2021, ligt de focus in het jaar 2022 in het opstellen en vaststellen van een nieuw meerjarig beleidsplan integrale veiligheid 2022-2025. Het nieuwe meerjarig beleidsplan wordt opgesteld in consultatie met onze interne en externe partners. Onderdeel van het nieuwe beleidsplan is onder meer nieuw in werking getreden regelgeving. Als gevolg van onderbezetting bij de Politie, die ook de komende jaren nog zal spelen, blijft ook het vraagstuk rondom de capaciteit van toezicht en handhaving de nodige aandacht vragen. Doel van het nieuwe beleidsplan is het blijven borgen van de veiligheid in onze gemeente.

De ontwikkelingen rondom corona hebben de afgelopen jaren veel van iedereen gevraagd, ook van onze gemeentelijke organisatie. Voor 2022 verwachten wij dat inzet op de coronacrisis nodig zal blijven, ook gezien de grote onzekerheden over mogelijke nieuwe varianten en het winterseizoen.

Regio

Er is veel gebeurd in de samenwerking in de Drechtsteden. Er zijn meerdere aanleidingen geweest om de samenwerking onder de loep te nemen. Dit heeft ertoe geleid dat vanaf 1 januari 2022 de samenwerking in het sociaal domein in de Drechtsteden wordt voortgezet in een klassieke gemeenschappelijke regeling (Gemeenschappelijke Regeling Sociaal). Vanaf datzelfde moment zal de samenwerking op bedrijfsvoering via de servicegemeente Dordrecht verlopen. Een gevolg van het

nieuwe construct is onder andere dat de Drechtraad en het Drechtstedenbestuur vanaf 2022 niet meer bestaan.

Financieel perspectief

Vorig jaar dachten we dat we met flinke onzekerheden te maken hadden, maar dit jaar zijn de onzekerheden en risico's alleen maar groter geworden. We leggen u hierbij een begroting voor waar enerzijds de lucht uit is en anderzijds nog grote onzekerheden in zitten. Aan de uitgavenkant zijn de onzekerheden en groei van de kosten op het sociaal domein, Sociale Dienst en Service organisatie Jeugd, groot. Aan de inkomstenkant is er grote onzekerheid over de Algemene uitkering. Allereerst de zogenaamde herijking van het gemeentefonds: waren wij in de eerste berekeningen nog een voordeelgemeente met een voordeel van €43 per inwoner, in de derde en meest recente berekening zijn we ineens een nadeelgemeente van €31 per inwoner, dus van een voordeel van 1,4 miljoen naar een nadeel van van 1,0 miljoen (structureel)! En daarnaast nog de onzekerheid van de extra jeugdmiddelen van het Rijk. Er is weliswaar een extra toezegging van 1,3 miljard éénmalig op rijksniveau (2,3 mln voor Ambacht in 2022), maar geen harde besluiten over de meerjarenbedragen. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat dit tijdelijke middelen zijn die in 10 jaar weer worden afgebouwd. Op basis van de provinciale richtlijnen is in deze begroting 75% van deze aflopende lijn verwerkt, hetgeen leidt tot een overschot in 2022 en een net aan sluitende begroting in 2025. Hierbij moeten we ons ook nog realiseren dat we in de laatste Kadernota 2022 een aantal dringende wensen nog niet hebben kunnen opnemen, waaronder de meerjarenaanpak van renovatie groen, renovatie speeltuinen en een passende formatieomvang.

Vorig jaar hebben we besloten de extra kosten van de rijks-afvalstoffen-belasting in 3 stappen door te berekenen naar onze inwoners. Dat betekende een extra verhoging van €8 per huishouden per jaar (naast indexatie). Met dit tarief zitten we op een dekkingspercentage van circa 80% en moet er vanuit de algemene middelen ongeveer 1 miljoen worden bijgepast. We stellen voor om in 2022 het tarief met €10 extra te verhogen, waardoor de dekking wordt verhoogd tot 83% en het tekort met €130.000 wordt verkleind. Dit is reeds in deze concept begroting verwerkt.

Vanwege de onzekerheden in het sociaal domein, de dreigende korting in de Algemene uitkering en aflopende extra rijksvergoeding jeugd, moeten we rekening houden met toekomstige ombuigingen. Een dergelijke operatie kost (veel) voorbereidingstijd en een invoeringstermijn (bijv. bij subsidieverplichtingen / sociaal domein). Vandaar dat we een stelpost 'toekomstige ombuigingen' hebben opgenomen van 1,5 mln in 2022 en 7,5 ton in 2023 voor de aanpak van ombuigingen. Na verwerking van deze stelpost, resteert een klein positief resultaat.

Let op: - = voordeel (*1000)	2022	2023	2024	2025
Saldo meerjarenbegroting 2021	-363	8	23	-286
Saldo Kadernota	134	436	446	644
Saldo begroting 2022-2025	-218	-154	-221	-83
Incidentele baten en lasten	-306	-289	-119	-177
Structureel en reëel resultaat	-524	-443	-340	-260

Leeswijzer

Deze begroting is opgebouwd uit programma's, paragrafen, bijlagen en een financiële begroting. Deze indeling is gelijk aan vorig jaar, waarbij is geprobeerd om de leesbaarheid verder te verhogen. Per programma geven we kort en helder aan wat de actualiteiten zijn en welke concrete resultaten

zijn bereikt. U vindt aan het eind van elk programma grafieken en een cijferoverzicht waarin de lasten en baten overzichtelijk worden samengevat. De programma's worden gevolgd door een zevental paragrafen. Het is een wettelijke eis dat elke gemeente een aantal voorgeschreven paragrafen in deze stukken opneemt. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede op diverse terreinen. De financiële begroting volgt hierop. Hierin schetsten we de financiële positie van de gemeente meer in detail. In de digitale versie vindt u links naar belangrijke documenten, deze zijn bedoeld als achtergrondinformatie.

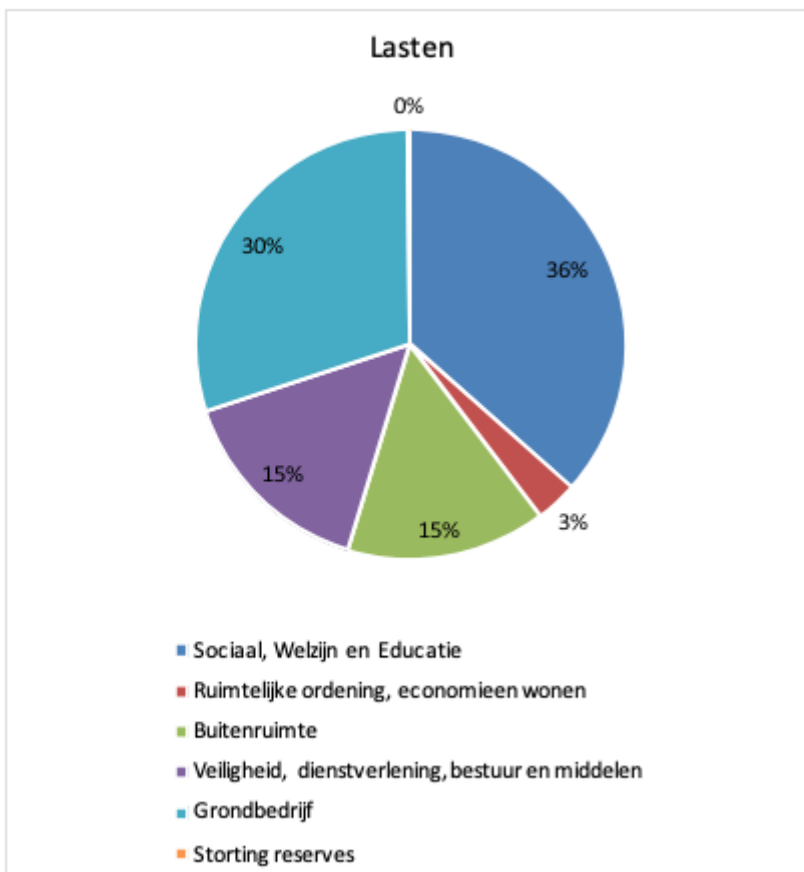

LASTEN

INFOGRAPHIC

	2021 (X 1.000)	2022 (X 1.000)	Per inwoner	
Sociaal, Welzijn en Educatie Onderwijs, Sport, Cultuur, Recreatie, Inkomensregelingen, WMO, Jeugdzorg	32.805	35.375	1.107	36%
Ruimtelijke ordening, economie en wonen Economie, bedrijvenloket, milieu, ruimtelijke ordening, wonen en bouwen	2.937	2.993	94	3%
Buitenruimte Verkeer en vervoer, openbaar groen, riolering, afval, begraafplaats	13.948	14.504	454	15%
Veiligheid, dienstverlening, bestuur en middelen Openbare orde, brandweer, bestuur en overhead, burgerzaken, treasury	12.675	14.795	463	15%
Grondbedrijf De Volgerlanden, Ambachtsezoom en Centrumgebied	24.891	28.892	904	30%
Storting reserves	111	190	6	0%
Saldo	83	218	7	0%
Totaal	87.431	96.967	3.034	100%

6-9-2021

Sociaal, Welz	36%
Ruimtelijke o	3%
Buitenruimte	15%
Veiligheid, di	15%
Grondbedrijf	30%
Storting rese	0%

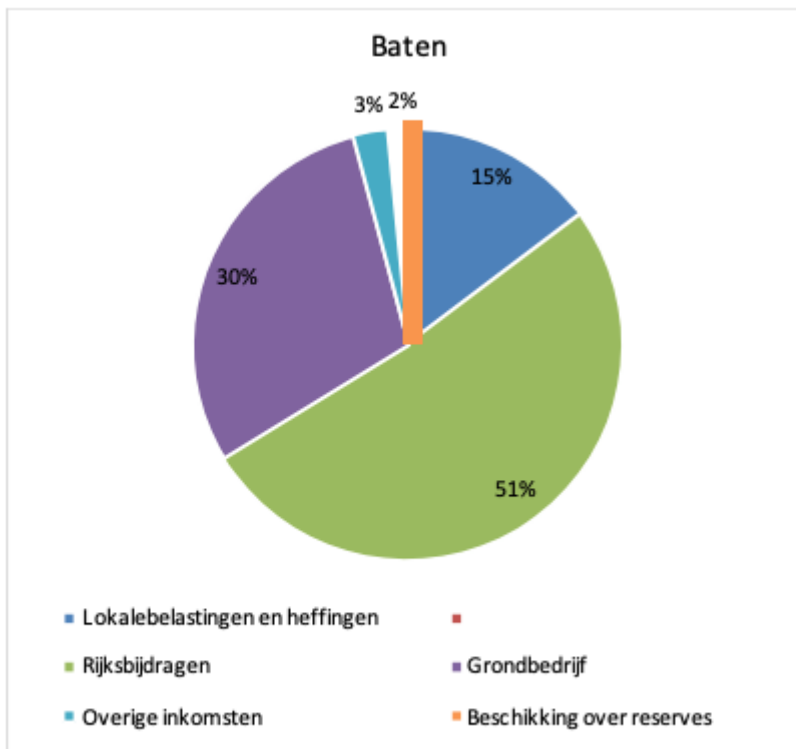
KENGETALLEN

	2021	2022	Per inwoner	
	(x 1.000)	(x 1.000)		
Aandeel Samenwerkingsverbanden	29.180	30.916	967	32%
GR Drechtsteden, Dienst Jeugd & Gezondheid, Veiligheidsregio, OZHZ				
Eigen Vermogen per 1 jan	46.805	46.257	1.448	
Materiële vaste activa per 1 jan	85.942	85.552	2.677	
Langlopende schulden per 1 jan	101.750	91.875	2.875	
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	25%	28%		
Grondexploitaties (boekwaarde / totale baten exploitatie)	95%	60%		
aantal inwoners per 1 jan	31.278	31.955		
aantal woningen per 1 jan	12.372	12.651		
formatie (incl. griffie)	14,6	84,1	2,6	

BATEN

	2021 (x 1.000)	2022 (x 1.000)	per inwoner	
Lokale belastingen en heffingen o.a. 5.726 OZB, 4.245 afval en 2.408 Riool	14.285	14.303	448	15%
Rijksbijdragen Algemene uitkering en bijstand (en corona)	44.896			
Grondbedrijf	24.811	28.827	902	30%
Overige inkomsten o.a. verkoop overige gronden, verhuur en dividend	2.498	2.447	77	3%
Beschikking over reserves	940	1.469	46	2%
Totaal	87.431	96.967	3.034	100%

Lokale belast	15%
Rijksbijdrage	51%
Grondbedrijf	30%
Overige inko	3%
Beschikking o	2%

TARIEVEN

	2021	2022
Rioolheffing		
Woningeigenaar	128,52	130,31
Meerpersoonshuishoudens	59,52	60,24
Eenpersoonshuishoudens	29,76	30,12
Afvalstoffenheffing		
Meerpersoonshuishoudens	350,64	373,68
Eenpersoonshuishoudens	246,72	265,2
Hondenbelasting		
Eerste hond	125,28	126,96
Volgende honden	205,56	208,44
Belastingcapaciteit	111%	109%